

Aanvulling

Zienswijze plan Landgoed Middenbos

Ontwerp "TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22o Haarweg 12a Tonden" gemeente Brummen, nr. 542430

Identificatienummer: NL.IMRO.0213.TAMBG7007-on01

Tonden, 6 februari 2026

De natuur verdient beter!

Aanvulling op Zienswijze plan Landgoed Middenbos
Ontwerp “TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22o Haarweg 12a Tonden” gemeente Brummen,
nr. 542430

Vereniging Natuurbehoud Tonden, 6 februari 2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Onvolledig WOO-dossier	5
3. Scheiding der machten?	9
4. Aan de slag - Coalitieakkoord 2026-2030	15
5. Provincie Gelderland intensiveert natuurmaatregelen ook	17
6. Vereniging Natuurbehoud Tonden	18

1. Inleiding¹

Natuurbehoud Tonden is **voor de natuur** en moet daarom tegen plannen zijn die (overwegend) slecht voor de natuur uitpakken. En het moet gezegd: het prettiger om ergens voor te zijn dan tegen. Maar soms is het niet anders en moet je je rug rechten. Dit geldt te meer als het gaat om een plan (het *Ontwerp*) met een aanzienlijke en positieve natuurclaim.

Het is frustrerend als je merkt dat er mechanismen op gang komen als tegenreactie, als tegenwerking. Dat gebeurt op diverse vlakken. En één daarvan ervaren wij met de WOO-dossiers en hoe daarmee wordt omgegaan. Transparantie is het doel, maar bijna nooit het resultaat.

Natuurbehoud Tonden heeft ten aanzien van het plan Landgoed Middenbos vier WOO-verzoeken ingediend in november 2025. Het gaat om WOO-verzoeken aan:

- 1) Gemeente Brummen over het *Ontwerp*;
- 2) Provincie Gelderland over de aanvraag natuurvergunning;
- 3) Regio Deal voor de subsidie aan Initiatiefnemer 1;
- 4) Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur c.q. RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) inzake de Lbv-plus-regeling van Initiatiefnemer 2.

RVO heeft het WOO-verzoek per omgaande post afgewezen. Blijkbaar betreft het uitkopen van boeren een bedrijfsgeheim en zijn privacyoverwegingen aanleiding voor een snelle en complete afwijzing, waardoor er geen enkele informatie met ons gedeeld is door het RVO.

Het WOO-verzoek aan de provincie is op 4 februari 2026 (te laat en later dan de wettelijke termijn) gehonoreerd met een magere bundeling van overwegend nietszeggende documenten. Voor onze *Zienswijze* en deze *Aanvulling* op de *Zienswijze* komt dit dossier te laat.

De WOO-verzoeken bij Gemeente Brummen en de Regio Deal hebben al wel een dossier opgeleverd. Helaas kwamen deze dossiers slechts enkele dagen voordat op uiterlijk 26 januari 2026 een zienswijze kon worden ingediend. Gemeente Brummen heeft op 30 januari 2026 toegestaan dat tot uiterlijk 9 februari 2026 (dus twee weken te rekenen na 26 januari 2026) nog een aanvulling op de *Zienswijze* (voluit: *Zienswijze plan Landgoed Middenbos*, 22 januari 2026) ingediend kan worden door Natuurbehoud Tonden. Bij deze sturen wij onze *Aanvulling* in.

Wij vrezen dat deze *Aanvulling* en onze *Zienswijze* (samen ca. 100 pagina's exclusief bijlagen) nog niet het gehele verhaal vertellen, omdat de WOO-dossiers van Gemeente Brummen en de Regio Deal (Regio Stedendriehoek, waar Gemeente Brummen deel van uitmaakt) gebrekkig zijn. Er worden documenten gedeeld waar heel duidelijk uit blijkt dat er een vervolg op moet zijn gekomen, maar het vervolg ontbreekt vaak. Er ontbreken ook documenten waarvan iedereen weet dat ze er zijn en op geen enkele wijze de privacy van iemand raakt of een andere terechte afwijzingsgrond lijkt te hebben. En toch zitten ze niet in de WOO-dossiers die gedeeld zijn. We worden er wantrouwig van. Ons vertrouwen in het openbaar bestuur zakt langzaam weg. Waarom wordt informatie niet gedeeld of achtergehouden? Inspraak en participatie worden voornamelijk met de mond beleden. Het *Ontwerp* is feitelijk al gestart, alleen de formele besluitvorming moet er nog even doorheen gedrukt worden. Klagers worden als lastig ervaren en meewarig aangekeken: 'O ja, niet in je achtertuin, hé!' En in de

¹ In deze *Aanvulling op Zienswijze d.d. 22 januari 2026* is dezelfde werkwijze aangehouden als in de *Zienswijze* zelf. De drijvende kracht achter het plan noemen wij Initiatiefnemer 2, (dit moet 1 zijn) de stoppende boer met zijn vrouw Initiatiefnemer 2. Beiden tezamen de Initiatiefnemers. Het plan voor de omgevingsplanwijziging *Ontwerp "TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22o Haarweg 12a Tonden"* gemeente Brummen, nr. 542430 noemen wij het *Ontwerp* of het plan Landgoed Middenbos.

haast worden fouten gemaakt, maar blijven binnenskamers. Kortom, de antwoorden roepen juist vragen op. Transparantie is het doel, maar bijna nooit het resultaat. Macht en ambitie moeten gecontroleerd kunnen worden. Maar dat lukt niet goed. Rustige burgers worden activistisch. Het is niet leuk om ongewild activistisch te worden, maar het moet.

Het kampement van Landgoed Middenbos

2. Onvolledig WOO-dossier

De Wet open overheid (WOO) is in 2022 ingevoerd om de transparantie van de overheid te vergroten en burgers, journalisten en organisaties beter inzicht te geven in hoe en waarom overheidsbesluiten worden genomen. Door het recht op toegang tot overheidsinformatie te versterken, maakt de WOO democratische controle mogelijk, helpt zij machtsmisbruik en fouten aan het licht te brengen en draagt zij bij aan het vergroten van het vertrouwen in de overheid. Daarbij verplicht de wet overheden niet alleen om informatie op verzoek te delen, maar ook om bepaalde informatie actief openbaar te maken. Uitgangspunt is dat overheidsinformatie van de samenleving is, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om die niet te verstrekken, zoals privacybescherming of staatsveiligheid. Het is onze stellige overtuiging, dat Gemeente Brummen tekortschiet met de verschafte informatie op onze WOO-aanvraag van 27 november 2025.

Bij de behandeling van WOO-aanvragen wordt bijna altijd de kritische vraag gesteld wat wel en wat niet opgenomen moet/mag worden in het WOO-dossier en openbaar gemaakt moet/mag worden. Dat is logisch en terecht, maar de wuitwerking is niet transparant en/of controleerbaar. Dat maakt dat er (veel) ruimte lijkt te zijn om bepaalde documenten buiten het WOO-dossier te laten. In dat geval moet de instelling zich natuurlijk wel realiseren dat het weglaten van sommige documenten vragen oproept. Ook als de aanvragers waarschijnlijk op de hoogte (kunnen) zijn van de aanwezigheid van deze documenten?

In het WOO-dossier van Gemeente Brummen zijn geen stukken opgenomen van vóór oktober/november 2024 terwijl bijvoorbeeld de subsidie vanuit de Regio Deal op 24 januari 2025 is toegekend en in de aanvraag is opgenomen dat Gemeente Brummen voor € 57.000 bijdraagt aan dit project. Dit rechtvaardigt de conclusie dat documenten uit het WOO-dossier zijn gehouden, die wel in het WOO-dossier thuishoren. Natuurbehoud Tonden heeft indicaties dat er zeker ook andere documenten zijn!

Ook het Lbv-plus-dossier van Initiatiefnemer 2. moet bij deze informatie in het dossier van Haarweg 12(a) te Tonden zitten. Gemeente Brummen moet toch een afweging maken hoe de Lbv-plus-rechten en -plichten van Initiatiefnemer 2 zijn, ondanks het feit dat formeel het natuur- en stikstofdossier primair bij Provincie Gelderland ligt? Gemeente Brummen moet toch weten dat de stal gesloopt moet worden op basis van de Lbv-plus-overeenkomst van de stoppende boer?

Als AI aan het werk gezet wordt dan komt boven water dat de financiële pijlers van het plan zijn beschreven in de documenten van het principebesluit van Gemeente Brummen.² Er zijn drie pijlers waar het project op rust, aldus AI: 1) vastgoedopbrengst vormt een belangrijke kapitaalinjectie, 2) subsidies, zoals SKNL-inrichtingssubsidie en SNL-beheervergoeding³ en 3) operationele opbrengsten, inkomsten agro-ecologische landbouw. Deze financiële pijlers lijken Natuurbehoud Tonden heel interessant, maar er zat helemaal niets van in het WOO-dossier. Er zat sowieso heel weinig informatie van het principebesluit in het WOO-dossier. Dat is toch geen privacygevoelige informatie of een staatsgeheim? Kan deze informatie, in de meest ruime zin van het woord, alsnog ter inzage gegeven worden?

² Voor AI disclaimer: zie voetnoot 6.

³ SKNL staat voor Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap is een provinciale subsidie om landbouwgrond om te vormen naar natuur en het verbeteren van bestaande natuur. Het compenseert de kosten en waardedaling van grond. SNL-beheervergoeding is een jaarlijkse subsidie (vaak voor 6 jaar) voor eigenaren van natuurgronden om de kosten voor natuur- en landschapsbeheer te dekken.

Als we naar de voorgeschiedenis kijken van het *Ontwerp* dan is de stoppende boer (Initiatiefnemer 2) al sinds jaar en dag op zoek naar opbrengstmaximalisatie bij beëindiging van zijn agrarische onderneming. Daar is in principe niets mis mee, maar zegt iets over plannen en ambitie. Eerst waren er plannen van Initiatiefnemer 1 voor een voedselbos en woongemeenschap samen met een vrouw uit Brummen. Details over hoe dit is spaak gelopen, zullen wij de lezer besparen. Met dit verhaal zijn ook de eerste contacten gelegd met de direct omwonenden van de Haarweg 12a. Daarna kwam Initiatiefnemer 1 op de proppen met een investeerder die op 10 hectare van de Haarweg 12(a) een Boeddhistisch centrum wilde vestigen, maar de burens van Initiatiefnemer 2 hebben blijkbaar een afschrikkende werking gehad. Want deze investeerder is uit beeld verdwenen. Daarna is Initiatiefnemer 1 alleen verdergegaan en ligt er nu het plan Landgoed Middenbos.

Bovenstaande wekt de indruk dat Initiatiefnemer 1 vooral op zoek is geweest naar financiering om het perceel en woning te kunnen aanschaffen. Het lijkt erop dat het huidige plan, het *Ontwerp*, met alle daaraan verbonden subsidiemogelijkheden het meest kansrijk bleek voor Initiatiefnemer 1 om de percelen en opstallen te kunnen kopen van Initiatiefnemer 2. Wij weten niet wanneer de plannen rond Landgoed Middenbos precies zijn gaan spelen, maar de eenmanszaak Pro Habitus (deze naam wordt in de WOO-dossiers niet geblacklined) van Initiatiefnemer 1 is al op 23 mei 2012 ingeschreven en toen zijn ook de handelsnamen Landgoed Middenbos en Camping Middenbos al geregistreerd. Dit betekent of indiceert dat er ruim voor oktober/november 2024 zich iets van dossiervorming rond Haarweg 12(a) moet hebben voorgedaan, ook bij de gemeente.

Overigens, bovengenoemde beschrijving onderbouwt de stelling dat Initiatiefnemer 2 al lange tijd uitkeek naar zijn pensioen. Hij is altijd geïnteresseerd geweest in vormen die mogelijk een financieel gunstige exit zouden kunnen opleveren. Dat Initiatiefnemer 2 zijn agrarische onderneming alleen zou staken om 85% stikstofreductie te realiseren (met als enige doel om hiermee de natuur te helpen) is hiermee aantoonbaar ongeloofwaardig en een omkering van feiten. (Note: voor het stoppen van de veehouderij en de stikstofreductie heeft hij een vergoeding gekregen van 110% van de waarde van zijn bedrijf).

Voorlichting omgeving Haarweg

Bij de buurtbewoners is de indruk gewekt dat het hier ging om een initiatief van Initiatiefnemer 1 waarbij Initiatiefnemer 2 nog een paar jaar zou ondersteunen in het opzetten van agroforestry en het voedselbos. Pas tijdens het lezen van de stukken uit het WOO-verzoek bleek de daadwerkelijke omvang van het project. Er is aan de bewoners van Tonden nooit duidelijk gemaakt dat het om een grootschalig proefproject ging, wat onder druk van een grote hoeveelheid overheids subsidie wel doorgang moet gaan vinden. De indruk is gewerkt dat het om een privaat project ging waar instanties als Waterschap Vallei en Veluwe en Natuurmonumenten positief tegenover stonden vanuit natuur oogpunt. Uit de WOO-stukken blijkt nu pas dat er al ca. € 325.732 subsidiegeld van diverse overheden, waaronder Gemeente Brummen in gestoken is. (Zie voor onderbouwing: hoofdstuk 3, p. 10.) De bewoners zijn hierover niet ingelicht.

Door de Initiatiefnemers wordt in de vergunningaanvraag het beeld geschetst dat zij de buurt goed hebben voorgelicht. Dit is dus niet het geval, sterker nog, een aantal bewoners heeft moeten aandringen op informatie bij de Initiatiefnemers toen er plots in het voorjaar van 2025 allerlei werkzaamheden plaatsvonden op de percelen van Haarweg 12a ter voorbereiding van het nog te vergunnen project. Zelfs de direct omwonenden waren hier niet over geïnformeerd en onaangenaam verrast, te meer er op dat moment nog een bestemming 'veehouderij' gold voor het bedrijf en niet 'landbouw'. Wij vragen de gemeente dan ook of de reeds uitgevoerde landbouwwerkzaamheden wel hadden mogen worden uitgevoerd binnen de geldende vergunning 'veehouderij'?

Ontbrekende documenten

Terug naar de WOO-verzoeken van Natuurbehoud Tonden. Er zijn enkele e-mails overlegd, ook van de opvolgende correspondentie tussen Initiatiefnemer 1 en Gemeente Brummen tijdens een cruciale

fase van de vergunningsaanvraag, wordt belangrijke informatie gemist waardoor de gevraagde transparantie niet wordt gegeven. Hierbij een aantal voorbeelden:

Initiatiefnemer 1 schrijft op 16 oktober 2025 aan de ruimtelijke ordening-ambtenaar van de gemeente:

‘BJZ is momenteel druk bezig met het opstellen van regels, verbeelding en onderbouwing. Ik heb de concept verbeelding even bijgevoegd in de bijlage. Er zijn momenteel nog aardig wat losse eindjes, zo is het bijvoorbeeld nog onduidelijk of de woningen kunnen voldoen aan de milieueisen, en heb ik de (concept) regels nog niet gezien. Het is dus afwachten hoe de kwaliteit daar straks van is. Gezien de tijd en de losse eindjes vrees ik een beetje dat we straks een 50/60% plan i.p.v. een 80/90% plan ter inzage gaan leggen. Ook gezien de omwonenden weet ik niet of dit het beste plan van aanpak is. Ik ben daarom even benieuwd hoe jij hiertegen aankijkt, is het misschien een idee om het toch over de jaarwisseling heen te tillen? Indien jouw inschatting is dat dit niet nodig is, is het dan mogelijk om bijvoorbeeld al tijd te reserveren bij de OD en in de agenda van de collegevergadering, zodat we daar in ieder geval zeker van zijn?’

Juist voor redenen van transparantie, zou de reactie van de gemeente op de vraag van Initiatiefnemer 1 inzicht verschaffen over het gelopen proces van vergunningverlening. Waarom ontbreekt deze beantwoording van de gemeente? (Note: de gemeente heeft waarschijnlijk zelf haast gemaakt met de procedure omdat vanaf 1 januari 2026 de TAM-IMRO-procedure door de gemeente niet meer kon worden gevolgd, wat weer andere praktische problemen zou opleveren.)

Een ander voorbeeld van een interne e-mail op 18 juli 2025, waarna er geen opvolgende documenten of communicatie meer worden gedeeld over dit onderwerp, terwijl dat heel logisch lijkt. Dit bevreemdt ons enorm!

‘Vanmorgen bij het PFO met wethouder Inberg hebben we het concept-collegevoorstel voor Haarweg 12a te Tonden besproken. Hij is (zoals mogelijk bij jullie bekend) bezig met een nieuw concept dat deels als vervangende invulling van een voormalig agrarisch object kan worden gezien. In het kader van de landbouwtransitie zien wij ambtelijk aanknopingspunten dit initiatief als gemeente te omarmen en als een soort pilot te beschouwen. Natuurlijk zien wij punten binnen bestaand gemeentelijk beleid waar het initiatief mooi op kan aansluiten. Wij bereiden daarop dan ook een collegevoorstel voor.’

Het feit dat de bovenstaande communicatie middels ons WOO-verzoek is gedeeld, bevestigt dat het ‘voormalig agrarisch object’ dus betrekking heeft op het *Ontwerp*. Uit het WOO-verzoek aan de Regio Deal, valt op te maken dat Gemeente Brummen € 57.000 heeft toegekend aan dit initiatief. Hoe kan het dan zijn, dat Gemeente Brummen niet transparant is over deze betrokkenheid (en de betreffende informatie zelfs geblacklined wordt in de documenten) en hoe kan het dan zijn, dat Natuurbehoud Tonden bij nadere uitvraag via ons WOO-verzoek hierover geen informatie wordt gegeven? Juist in zo’n cruciale situatie, waar Gemeente Brummen zowel investeerder van dit plan Landgoed Middenbos is, alsook de vergunningverlener, zou je proactief duidelijkheid en transparantie verwachten om de verantwoordelijkheid hiervoor te kunnen uitleggen.

Ook zijn wij verrast over de voortvarendheid van Gemeente Brummen, die het *Ontwerp* intern door B&W goedkeurde op 9 december 2025, terwijl er in onderstaande e-mailwisseling op 24 november 2025 nog volop discussie is en er onduidelijkheden zijn tussen de externe adviesorganisatie BJZ en Gemeente Brummen over de interpretatie en het toepassen van regels voor deze vergunningverlening?

From: "5.1.2.e" <5.1.2.e@bjz.nu>
Sent: Mon, 24 Nov 2025 12:13:26 +0100
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@brummen.nl>
Cc: "5.1.2.e" <5.1.2.e@brummen.nl>; "5.1.2.e" <info@5.1.2.e>
Subject: Re: Concept TAM-omgevingsplan Haarweg 12 Tonden

Beste 5.1.2.e

Zojuist probeerde ik je al even te bellen. Ik heb een aanvullende vraag over je opmerkingen. Op een gegeven moment geef je aan in je opmerkingen dat de regels bij 'toegestaan gebruik (4.4.1)' gecombineerd moeten worden met artikel 4.1 (functieomschrijving). Ergens kan ik dat volgen, maar vervolgens geef je in de opmerkingen daaronder aan dat die regels (4.4.2, 4.4.3 en 4.4.4), dat die opgenomen moeten worden bij de gebruiksregels. Terwijl deze al in het artikel 'toegestane gebruiksactiviteiten (4.4)' staan. Wanneer ik deze moet verplaatsen naar de beoordelingsregels (dat wil zeggen: bouwregels), dan blijft er niets over in het hoofdstuk 'toegestane gebruiksactiviteiten', op een verwijzing naar 4.1 na, die ik dan neem ik aan moet toevoegen. Daarnaast passen de regels niet bij de bouwregels. Dit lijkt mij niet de bedoeling, zeker ook gezien jullie handboek waarin het hoofdstuk 'toegestane gebruiksactiviteiten' gewoon gevuld is. Hoe zie jij dit of moet ik je opmerkingen op een andere manier interpreteren? Los van deze opmerkingen hoop ik vandaag je de aangepaste versie toe te kunnen sturen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e - 5.1.2.e
 T: 5.1.2.e
 E: 5.1.2.e@bjz.nu

Ook hier ontbreekt de reactie van Gemeente Brummen en het inzicht in de besluitvorming.

Bovenstaande noopt Natuurbeheer Tonden tot het stellen van de volgende vragen:

- Zijn de reeds door Initiatiefnemers reeds uitgevoerde landbouwwerkzaamheden wel toegestaan binnen de geldende vergunning 'veehouderij'?
- Kan Gemeente Brummen alle relevante documenten en communicatie aanleveren conform ons WOO-verzoek, zodat we kunnen komen tot een transparant en objectief beeld van het gelopen proces en de besluitvorming?
- De mogelijkheid om persoonlijke beleidsopvattingen en de gegevens van ambtenaren en bestuurders die óók in de openbaarheid optreden weg te lakken, is (veel) te ruim ingezet. Burgers hebben toch het recht om te weten hoe subsidietoekenning en vergunningverlening verlopen in haar gemeente?
- Gemeente Brummen is in dit project zowel cofinancier alsook vergunningverlener. Deze dubbele pet heeft de schijn van 'vooringenomenheid'. Wat heeft Gemeente Brummen ondernomen, om deze schijn van 'vooringenomenheid' te ontkrachten?
- Gemeente Brummen heeft in 2024 een budget van € 57.000 vrijgemaakt om te investeren in een privaat project. Dit private project is echter van Initiatiefnemer 1, die tot en met maart 2024 nog steeds werkzaam was bij Gemeente Brummen. Wat heeft Gemeente Brummen ondernomen, om de schijn van belangenverstrenging tegen te gaan?

3. Scheiding der machten?

Op maandag 1 september 2025 hebben drie bestuursleden van Natuurbehoud Tonden een gesprek gehad met twee medewerkers van de afdeling Ruimtelijke Ordening en de portefeuillehouder, wethouder de heer P. Inberg (GroenLinks). Natuurbehoud Tonden had op basis van de mondelinge informatie van de Initiatiefnemers en de eerdere bespreking met een vertegenwoordiger van de afdeling Ruimtelijke Ordening van Gemeente Brummen (zie het verslag hiervan⁴) een voorlopige opsomming gemaakt van haar bevindingen, noodzakelijk voorzien van een disclaimer. Een van deze bevindingen was een opmerking dat sommige omwonenden het merkwaardig vonden dat een ex-medewerker van Gemeente Brummen zo (ogenschijnlijk) gemakkelijk een vergunning kon verkrijgen voor zo'n groot en impactvol project. De wethouder verhiel zijn stem een beetje en keek het bestuur van Natuurbehoud Tonden geïrriteerd aan: 'Dit soort ongefundeerde verdachtmakingen is nou precies de reden waarom de politiek zo'n slecht imago heeft', aldus de wethouder (geparafraseerd). Aangezien het toen niet de kern van onze bezwaren raakte, hebben wij dit punt geschrapt uit onze conclusies en samenvatting. Om de wethouder tegemoet te komen. Ook in onze *Zienswijze* hebben wij er geen expliciet punt van gemaakt.

In het WOO-dossier van Gemeente Brummen is een e-mail opgenomen (pagina 258 van het WOO-dossier), waarschijnlijk van de wethouder (veel is geblacklined) aan de gemeentesecretaris de heer Harry Matser (deze naam was niet geblacklined) met de volgende inhoud: 'Het is benoemd in een stuk van mensen die niet blij zijn met deze ontwikkeling [met 'mensen' wordt het bestuur van Natuurbehoud Tonden, alsook de vertegenwoordiging van de Kleine Kernen Empe Tonden bedoeld – red.]. Er is daardoor een kans dat dit bij de pers terecht komt. ... [met '...' wordt Initiatiefnemer 1 bedoeld – red.] is niet meer voor onze organisatie werkzaam, dus we zullen in onze correspondentie hierover het standpunt aanhouden dat dit (ruimtelijk) niet relevant is. Mochten hier vanuit jullie (Harry ./.) nog nadere aandachtspunten voor zijn, dan horen we dat natuurlijk graag.'

In dit document (op pagina 258) staat dus, dat '... is niet meer voor onze organisatie werkzaam'. Wat niet vermeld wordt, is dat Initiatiefnemer 1 op 27 januari 2023 in *Gemeente Thuis*, de nieuwsrubriek van Gemeente Brummen (het artikel kopt: 'Proefgewijs stappen maken met gebiedsgericht werken' – nog steeds digitaal vindbaar⁵) voorgesteld wordt als een van de 'kwartiermakers gebiedsgericht werken', een nieuwe functie binnen Gemeente Brummen. Initiatiefnemer 1 heeft deze functie nog tot en met maart 2024 uitgeoefend! Natuurbehoud Tonden blijft dit een opmerkelijke gang van zaken vinden.⁶

⁴ Besprekingsverslag Landgoed Middenbos d.d. 18 juli 2025. Zie www.natuurbehoudtonden.nl onder 'Actueel'.

⁵ https://www.brummen.nl/fileadmin/brummen/Documenten/Gemeentethuis/GemeenteThuis_week_04_2023.pdf.

⁶ Op de LinkedInpagina van Initiatiefnemer 1 is de periode 2016-2023 opvallend leeg gebleven. Het lijkt alsof hij met Pro Habitus actief is geweest. Al heeft geholpen om de ogenschijnlijke leemte op te vullen: Initiatiefnemer 1 'was werkzaam als Investment Director voor het Healthy Food Systems-fonds. Zijn expertise in impact-investeringen vanuit Pymwymic vormt de basis voor het financieringsmodel van Stichting ReGeneratie, waarbij privaat kapitaal wordt ingezet voor ecologisch herstel. Pymwymic en Stichting ReGeneratie werken samen binnen netwerken zoals ReGeNL, waarbij de stichting fungeert als praktijklocatie voor de regeneratieve landbouwdoelen die Pymwymic financieel ondersteunt.' Pymwymic is een afkorting van *Put Your Money Where Your Mouth Is Community*. Al vervolgt: '... [Initiatiefnemer 1-red.] heeft Stichting ReGeneratie opgericht met het doel om landbouwgrond "vrij te maken" uit de commerciële markt. Zijn professionele achtergrond in de financiële wereld (via Pymwymic) stelt hem in staat om complexe financieringsvormen toe te passen op natuurherstel. Hij vertaalt het abstracte concept van "regeneratieve landbouw" naar de concrete exploitatie van de 22 hectare in Tonden. De koppeling tussen kapitaal en grond: De relatie is gebaseerd op het model van impact-investeren. Waar de stichting de juridische eigenaar of beheerder is van de grond, is ... [Initiatiefnemer 1-red.] degene die de contacten legt met de private investeerders en fondsen. Hij zorgt ervoor dat de doelen van de stichting (bodemerstel, biodiversiteit) aansluiten bij de eisen van moderne impact-fondsen en overheidsregelingen zoals de Regio Deal.' Disclaimer van Natuurbehoud Tonden:

Het dossier van ons WOO-verzoek doet ons dus twifelen aan onze beslissing om de wethouder tegemoet te komen en te voldoen aan zijn verzoek. Een van de bestuursleden van Natuurbehoud Tonden verzuchtte na lezing van het WOO-dossier: ‘Wat mij in alle mailwisseling tussen Initiatiefnemer 1 en de gemeente opvalt is de zeer open en collegiale benadering en de sfeer van ons-kent-ons, en telkens de aanwijzingen vanuit de gemeente hoe hij (Initiatiefnemer 1) zaken dient te omschrijven om tot een beter eindresultaat te komen.’

Uit de WOO-dossiers blijkt ook, zoals gezegd, dat Gemeente Brummen financier is van het plan Landgoed Middenbos, of beter gezegd: financier van Klimaatboerderij 2050-2100. Dat was een subsidieverzoek van Initiatiefnemer 1 aan de Regio Deal ‘Sterker in 3D’, uitgevoerd door de Regio Stedendriehoek (Apeldoorn-Deventer-Zutphen). Gemeente Brummen maakt ook onderdeel uit van Regio Stedendriehoek. De aanvrager was Pro Habitus (deze naam is in het WOO-dossier niet geblacklined) en dat is de eenmanszaak van Initiatiefnemer 1. Klimaatboerderij 2050-2100 wordt ontwikkeld op Landgoed Middenbos. Momenteel werkt Initiatiefnemer 1 bij Gemeente Apeldoorn, ook deelnemer aan Regio Stedendriehoek.

Als je voor deze subsidie in aanmerking wilde komen, moest je als aanvrager zelf minimaal 50% van de financiering verzorgen. De totale begroting was € 269.200. Uit eigen vermogen heeft Initiatiefnemer 1 (Pro Habitus) € 10.000 betaald (of gaat dit doen) en overige ondersteunende cofinanciers hebben hem € 124.600 toegezegd. Volgens planning zou deze begroting zich uitstrekken over de jaren 2025 t/m 2028. Dat betekent dat de gelden gefaseerd uitgegeven zullen worden. In het WOO-dossier is ook informatie te vinden over ‘financiering in natura’, dus in de vorm van advies en meewerken, uren die een geldswaarde vertegenwoordigen.⁷ In totaal wordt € 135.600 gefinancierd door Initiatiefnemer 1 en de cofinanciers. Het overige bedrag ad € 134.600 is als subsidie afkomstig uit de Regio Deal, wat het totaal brengt op € 269.200 euro exclusief BTW.⁸ Inclusief omzetbelasting bedraagt de totale subsidie € 325.732 (€ 269.200 plus € 56.532 aan BTW).

Maar wie zijn deze cofinanciers die Initiatiefnemer 1 ondersteunen om deze subsidie te kunnen verkrijgen?

De grootste cofinancier is Gemeente Brummen met een bedrag van € 57.000, uit te betalen in vier jaar. Waterschap Vallei & Veluwe staat twee keer genoemd als cofinancier met in totaal € 49.500.⁹ Initiatiefnemer 2 doet mee met € 7.200 en Stichting ReGeneratie zal in totaal € 10.800 bijdragen, waarschijnlijk vooral in de vorm van arbeidskracht (uren en advies). Onduidelijk in beide WOO-dossiers (Gemeente Brummen en Regio Deal) blijft wat de voorwaarden zijn voor deze ‘Financiering Andere Partijen’. Wij nemen aan dat dit ook subsidies zijn die niet terugbetaald hoeven te worden. In totaal dragen overheden (Regio Stedendriehoek, Gemeente Brummen en het Rijk inzake de BTW) voor 91,4% bij aan deze subsidie (€ 325.732 minus de bijdragen van de Initiatiefnemers en Stichting Regeneratie).

Wees voorzichtig met AI-informatie. Lees deze informatie louter als mogelijke achtergrondinformatie. Waarom heeft Initiatiefnemer 1 deze informatie weggelaten uit zijn LinkedIn-pagina?

⁷ Op pagina 43 van het WOO-dossier van Gemeente Brummen zijn deze uren gewaardeerd op € 27.600. Gemeente Brummen is cofinancier en betaalt in cash, althans dat maken wij op uit de documentatie. In het WOO-dossier van Regio Deal is deze aanvraag volledig weggelaten.

⁸ Aanvragers kunnen ook een beroep doen op de BTW-compensatiefonds van het Rijk. Dat betekent dat betaalde BTW teruggevorderd kan worden en BTW dus niet tot nadeel strekt.

⁹ In een concept van de aanvraag en/of begroting staat dat Natuurmonumenten ook meedoet voor €10.000, maar in de definitieve aanvraag lijkt Natuurmonumenten vervangen door het waterschap. Het is wel opvallend dat Waterschap Vallei en Veluwe ongeveer een halve ton beschikbaar stelt voor een project dat zij zelf als experimenteel kwalificeren. Zie *Zienswijze*, paragraaf 12.

In het WOO-dossier dat Natuurbehoud Tonden van Gemeente Brummen ontving, zijn alle namen van de cofinanciers en bedragen geblacklined. In het WOO-dossier dat Natuurbehoud Tonden ontving vanuit de Regio Deal zijn alle namen van de financiers en de bedragen transparant zichtbaar gebleven.

Nu kan het natuurlijk zijn dat Gemeente Brummen enthousiast is over een bepaald ecologisch groenproject en dat er bepaalde financiële potjes zijn om lokale en gewenste initiatieven te ondersteunen. Maar moet Gemeente Brummen daar dan niet (op voorhand) transparanter in zijn? Natuurbehoud Tonden heeft meerdere gesprekken gevoerd met ambtelijke vertegenwoordigers en de wethouder en was het niet handiger geweest om eerder hier open over te zijn?

Het kan ook zijn dat de toekenning van de subsidie aan Klimaatboerderij 2050-2100 (in casu dus direct aan plan Landgoed Middenbos) netjes in de boeken is verwerkt en dat de gemeenteraad hierover een transparante beslissing heeft genomen en dat het de inwoners van Tonden volledig is ontgaan. Het kan ook zijn dat er een potje is waar de wethouder discretionair uit kan putten zonder dat hierover openlijke besluitvorming hoeft plaats te vinden. Maar in alle gevallen had het op het pad van Gemeente Brummen en/of de wethouder gelegen om hierover opener te zijn. In alle gevallen had het op het pad van Gemeente Brummen gelegen om de besluitvorming over de subsidie van een halve ton en de argumentatie die hebben geleid tot deze besluitvorming opener te communiceren en op te nemen in het WOO-dossier.

Het bevreemd ons, dat er in het WOO-verzoek geen enkel inzicht is gegeven over de (interne) communicatie en besluitvorming binnen de gemeente over de cofinanciering van € 57.000 aan een privaat initiatief van een ex-medewerker van Gemeente Brummen. Kortom, dit verdient een verklaring.

In het tweede gesprek met de gemeente op 1 september 2025 (hiervan is geen gespreksverslag gemaakt) waarbij dus ook de wethouder, de heer P. Inberg (GroenLinks) aanwezig was, werd ook terloops gemeld dat de Regio Stedendriehoek subsidie had verstrekt en dus ook van mening was dat het plan moest doorgaan en de noodzaak van het plan ook door de gehele regio gezien werd. Anders was het zonde van subsidie! Samengevat: Gemeente Brummen financiert een project voor meer dan een halve ton, waardoor de financiering van 50% van het totale project opgehaald kon worden bij andere gemeenten/Rijk (Regio Stedendriehoek waar Gemeente Brummen deel van uitmaakt), waarna Gemeente Brummen dan beargumenteert dat Regio Stedendriehoek er ook achterstaat en het plan wel door moet gaan. Dit is een omkering van logica!

Overigens, de subsidie uit de Regio Deal wordt door Pro Habitus nu al uitgegeven. De aanleg van de camping (tentplekken), de fundering van het sanitairgebouw en het voedselbos zijn al in volle gang. Er staat een tent, wc, container et cetera. Ook is het voedselbos aangeplant en met dicht gaas afgerasterd. Dat heeft al veel geld gekost. Is het niet raar (of onzorgvuldig) dat subsidiegelden van de Regio Deal en Gemeente Brummen al uitgegeven worden terwijl de vergunning nog niet is verstrekt? Als straks blijkt dat aan het *Ontwerp* geen vergunning wordt verleend, heeft Gemeente Brummen dan meer dan een halve ton belastinggeld weggegooid?¹⁰

Natuurbehoud Tonden is overigens van mening dat door de start van deze aanleg een overtreding op het gebied van Natura 2000 en beschermde fauna plaatsvindt, en zal hiertoe ook een handhavingsverzoek bij Provincie Gelderland indienen.

¹⁰ Er wordt ook al een cursus aangeboden op Landgoed Middenbos. Zie: <https://stichtingregeneratie.nl/educatie/agroforestry-design-challenge-2026/>. Op zaterdag 21 maart 2026 is het thema: Wat eten we? Waarom agroforestry? Wat is regeneratief? Bij de cursus hoort ook een kampeerweekend van 2 dagen. Er wordt niet bij gemeld waar gekampeerd wordt. Er wordt een eigen bijdrage gevraagd, maar: 'Het merendeel van de cursus wordt bekostigd vanuit Erasmus+ subsidies.'

Afrastering op Landgoed Middenbos. Rechts achter de wilgen ligt een dassenburcht. Foto genomen op 4 februari 2026.

Gemeente Brummen wordt op de website van Regio Deal ook openlijk genoemd als samenwerkingspartner van de Klimaatboerderij van Initiatiefnemer 1. 'Op de Klimaatboerderij worden nu vijf proefvelden uitgewerkt... De Klimaatboerderij is een van de projecten die mogelijk worden gemaakt door de Regio Deal, een samenwerkingsverband tussen het Rijk en de regio, gericht op het stimuleren van regionale ontwikkeling. Regio Stedendriehoek faciliteert deze samenwerking en verbindt partijen, terwijl de uitvoering bij de projectpartners zelf ligt.'¹¹

Even de feiten op een rij: Initiatiefnemer 1 heeft jarenlang gewerkt voor Gemeente Brummen als procesbeheerder groen, natuur en landschap (in de periode oktober 2006 tot december 2016), maar ook zeer recentelijk nog als 'kwartiermaker' (januari 2023 tot en met maart 2024). Daarnaast werkt hij voor Gemeente Apeldoorn, die ook partner is in de Regio Deal van Regio Stedendriehoek. Ook Gemeente Brummen maakt deel uit van Regio Stedendriehoek. Tijdens zijn werkzaamheden voor tegelijkertijd Brummen en Apeldoorn heeft hij subsidie aangevraagd in het kader van de Regio Deal, waarbij zijn hoofdwerkgever (Apeldoorn) zagezegd betrokken is en zijn freelance-werkgever (Brummen) optreedt als cofinancier van zijn project. Ex-collega's in Brummen begeleiden zijn aanvraag omgevingsplanwijziging proactief en welwillend. Later in het Regio Deal-traject begeleidt Initiatiefnemer 1 ook nog andere partijen die een Regio Deal-subsidie hebben ontvangen. Deze begeleiding doet hij namens Regio Deal in casu mede namens zijn hoofdwerkgever en freelance-werkgever. Gemeente Brummen werkt dus gewillig mee om het *Ontwerp* van Initiatiefnemer 1 (zonder noemenswaardig eigen vermogen hetgeen een *red flag* genoemd moet worden) te realiseren.

¹¹ <https://regiostedendriehoek.nl/klimaatboerderij-leren-van-de-praktijk-voor-het-landelijk-gebied-van-morgen>.

Stapelen van subsidies

Naast de genoemde Regio Deal maken de Initiatiefnemers aanspraak op SKNL- en SNL-subsidies van de provincie. Daarnaast heeft de provincie nog subsidies voor agroforestry en voedselbossen en aanplant van natuur en bos. In de Regio Deal-subsidie zijn posten opgevoerd voor de aanleg van proefvelden. Dan gaat het over agroforestry en voedselbos. Hoeveel meer subsidies zijn aanvullend nog mogelijk? Is dit maatschappelijk wenselijk, als je met een minimale eigen bijdrage honderdduizenden euro's subsidies kan ophalen? Is dit niet fraudegevoelig?

Op de website van RVO staat hierover informatie.¹² Regio Deal had Initiatiefnemers eigenlijk moeten korten voor wat betreft de subsidie van Gemeente Brummen. Misschien gold dit ook voor de subsidie van het waterschap. Nu krijgen Initiatiefnemers overheidssteun van verschillende overheidsinstellingen (minimaal twee) voor hetzelfde project. Het staat overigens in het projectplan wel vermeld, maar misschien hebben partijen zich niet gerealiseerd dat er wel heel veel overheidsgeld in het *Ontwerp* gaat zitten. Dit moet nader onderzocht worden.

(Note: Wij hebben het hier niet over de Lbv-plus-regeling, want dat is een uitkoopregeling en geen staatssteun of subsidie. Het is overigens wel geld van de overheid en dus belastinggeld.)

Juridisch: Art. 2:4 Awb

In juridische zin is het niet onmogelijk dat Gemeente Brummen investeert in een natuurproject van een particulier, maar het is wél risicovol. De gemeente moet bij de vergunningsverlening wel het uiterste doen om de objectieve schijn van vooringenomenheid te voorkomen. Gemeente Brummen moet de schijn vermijden dat het belang heeft bij een positieve uitkomst van de vergunningsaanvraag. Hoe kan de gemeente dat doen?:

- 1) expliciet vastleggen en onderbouwen dat de investering geen invloed heeft op de vergunningverlening;
- 2) de vergunning laten beoordelen door een onafhankelijke afdeling of zelfs een ander bestuursorgaan;
- 3) transparant zijn richting derden over de dubbele rol.¹³

Wij stellen niet dat de handelwijze van Gemeente Brummen per se onzuiver is, maar het noopt Natuurbeheer Tonden wel tot het stellen van de volgende vragen:

- Welke maatregelen zijn intern/ambtelijk getroffen om het proces (vergunning van het *Ontwerp*) met Initiatiefnemer 1 zo transparant en zuiver mogelijk te houden?
- Was het niet beter geweest als andere ambtenaren van buiten Gemeente Brummen dan voormalige collega's van Initiatiefnemer 1 de aanvraag voor het *Ontwerp* objectief zouden hebben afgehandeld of begeleid? Dat is technisch mogelijk en komt elders voor. Waarom is er niet voor deze optie gekozen?
- Is de financiële betrokkenheid van Gemeente Brummen bij dit project gezond en wenselijk? Of neemt Gemeente Brummen hiermee ook een risico dat later weer budgettaire gevolgen kan hebben voor de gemeente?
- De wethouder ruimtelijke ordening (of een beleidsmedewerker (wij vermoeden de wethouder) maakte zich richting de gemeentesecretaris druk over het beeld in de pers van Gemeente Brummen en de gemeentepolitiek. Maar had hij dan, in dit geval, niet op voorhand alle kaarten openlijk op tafel moeten leggen? Had hij richting derden, zoals Natuurbeheer Tonden niet expliciet transparant moeten zijn, ongevraagd en proactief? Nu komt er steeds nieuwe informatie boven water met vermoedens/aanwijzingen/bewijzen van de innige banden tussen de Initiatiefnemer 1 en Gemeente Brummen.

¹² <https://www.rvo.nl/onderwerpen/subsidiespelregels>.

¹³ Verwezen kan worden naar de jurisprudentie over het Verbod op vooringenomenheid (art. 2:4 Awb).

- Is het niet een beetje raar (of onzorgvuldig) dat subsidiegelden van de Regio Deal en Gemeente Brummen al uitgegeven worden terwijl de vergunning nog (lang) niet is afgegeven? Hoe zit het met de verantwoording van deze gelden? Wordt hier wel zorgvuldig genoeg omgegaan met ons belastinggeld?
- Is er beleid of regulering ten aanzien van een (ongezonde) cumulatie van overheidssubsidies? Heeft Gemeente Brummen zichzelf deze vraag aantoonbaar gesteld? Is Gemeente Brummen op de hoogte van deze subsidies voor deels misschien dezelfde zaken? Kunnen wij dit dossier inzien of ontvangen?

4. Aan de slag - Coalitieakkoord 2026-2030

Op vrijdag 30 januari 2026 is het coalitieakkoord van de nieuwe minderheidsregering gepresenteerd. Als wij een kijkje nemen in de natuur- en stikstofparagraaf in *Aan de slag. Bouwen aan een beter Nederland. Coalitieakkoord 2026-2030* dan kunnen wij het volgende citeren wat betrekking heeft op dit dossier:

Gebiedsgerichte stikstofreductie rond kwetsbare natuurgebieden¹⁴

Onze aanpak om stikstof te reduceren richt zich met name op de meest stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden die nog niet onder de norm zitten. We zetten in op een combinatie van vrijwillige en meer verplichtende maatregelen. Dit willen we doen:

- Rondom Natura 2000-gebieden komt een zonering die voldoende is om de doelen voor het betreffende natuurgebied te halen.
- We starten met de meest kwetsbare gebieden. In overleg met de provincies worden voor de zomer de zonering en de bijbehorende doelen en maatregelen van de meest kwetsbare gebieden vastgesteld. Binnen de zones dicht bij de natuur zal namelijk een hogere emissiereductie nodig zijn en past de provincie een gebiedsgerichte aanpak toe: innoveren, extensiveren, omschakelen, verplaatsen of beëindigen.
(...)
- We geven in de uitvoering prioriteit aan de gebieden met de hoogste nood: we starten in 2026 met de uitvoering in minimaal vijf prioritair gebieden met grote impact, onder meer de Veluwe en de Peel. Per gebied wordt gewerkt aan stikstofreductie, natuurbehoud en –herstel, waterkwaliteit, het tegengaan van verdroging en het herstel van ecosystemen.

Er kunnen meer citaten gevonden worden, en overigens ook citaten die juist steun zouden kunnen geven aan het *Ontwerp*, maar de rangorde geeft aan dat het herstellen van de natuur prioriteit heeft en extensieve ecologische experimenten zijn wel belangrijk maar niet in de plaats van natuur. De ‘additionaliteitseis’ lijkt hier van toepassing te zijn. En dat houdt in, dat ook extensieve ecologische experimenten vooralsnog beter niet in of rond de kwetsbare natuur gesitueerd moeten worden, want hier moet de natuur zich eerst herstellen van jarenlang te hoge stikstofdeposities.

In het citaat lezen wij zaken als ‘de hoogste nood’, ‘starten in 2026’, ‘minimaal vijf prioritair gebieden met grote impact, onder meer de Veluwe’. Met Veluwe zal expliciet Natura 2000-gebied bedoeld worden. Landgoederen Brummen hoort daar ook toe. Wat is er dan logischer dat Gemeente Brummen en Provincie Gelderland pas op de plaats maken met plan Landgoed Middenbos. Immers bevat ook Landgoederen Brummen habitattypen die voorkomen op de urgente lijst, waarvoor zo snel mogelijk stikstofreductie moet worden bewerkstelligd?

Op 5 februari 2026 heeft de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, een adviesorgaan van de regering een rapport gepubliceerd.¹⁵ Dit rapport gaat ook over de nadelen van uitkoopregelingen van boeren. Het bedrijf wordt uitgekocht, maar niet de boerderij en de landbouwgronden. Met name op deze landbouwgronden ontstaan weer nieuwe, voor de natuur (en dus voor de samenleving), onwenselijke landbouwactiviteiten. Bij Lbv-plus is dit precies aan de orde, maar dan nog met een extra

¹⁴ Het coalitieakkoord 2026-2030 is te downloaden van de volgende website: <https://www.kabinetsformatie2025.nl/documenten/2026/01/30/aan-de-slag---coalitieakkoord-2026-2030>. Dit citaat kan gevonden worden op pagina 21.

¹⁵ *Grond voor verbetering. Over de rol van grond in het landelijk gebied*, februari 2026, Raad voor de leefomgeving en infrastructuur.

stikstofruimte. Daar gaan uitgekochte boeren iets mee doen natuurlijk. Geef ze eens ongelijk. Verwacht mag worden dat de nieuwe regering dit zal gaan aanpakken. Het feit dat de nieuwe landbouwminister geleverd wordt door D66 is hiervan een voorbode. De maatschappelijke trend is dus tegen het voortzetten van uitgekochte boeren nabij Natura 2000. En misschien is dit ook het geval met nog niet uitgekochte boeren.

Het rapport *Aan de slag. Coalitieakkoord 2026-2030* inspireert Natuurbeheer Tonden tot het stellen van de volgende vragen:

- Is het niet logischer dat Gemeente Brummen en Provincie Gelderland pas op de plaats maakt met plan Landgoed Middenbos, gezien alle maatregelen die in het coalitieakkoord aangekondigd worden?
- Los van logica: Is het juridisch en bestuursrechtelijk handig om zo tegen het voor 2026 aangekondigde beleid van de Rijksoverheid in te gaan, zo niet letterlijk, dan toch in ieder geval in de geest van alle aangekondigde maatregelen? Gemeente Brummen loopt nu het risico een project toe te staan wat misschien over een jaar (of al eerder) alweer onwenselijk is (en wellicht zelfs weer gestopt moet worden) in het licht van het geplande natuurbeleid.

5. Provincie Gelderland intensiveert natuurmaatregelen ook!

Inmiddels heeft ook Provincie Gelderland de reeds aangekondigde uitbreiding van de zonering van 250 meter naar 500 meter rondom Natura 2000-gebieden geformaliseerd. Dit betekent dat het *Ontwerp* inmiddels definitief en volledig binnen deze 500-meter beschermingszone valt.

‘Met dit voorbereidingsbesluit zijn alle nieuwe activiteiten die stikstof uitstoten in deze stroken voor de komende 1,5 jaar niet toegestaan. Het gaat om activiteiten waarbij stikstofemissie vrijkomt wat neerslaat op het Natura 2000-gebied. Er zijn een paar uitzonderingen. Zo mogen bestaande activiteiten blijven doorgaan, uitbreiding ervan kan niet.’

Op 22 januari 2026 kopt BNR als volgt: Gelderland komt met ‘stikstofstroken’ rond kwetsbare natuur: ‘Niets doen is geen optie’: ‘De provincie Gelderland komt met een nieuw plan om de stikstofuitstoot fors te verlagen. De aanpak draait om zogeheten stikstofstroken rondom kwetsbare natuurgebieden, zoals op en rond de Veluwe. In die zones wil de provincie ingrijpende maatregelen nemen om de uitstoot binnen tien jaar flink terug te dringen. ‘We moeten Gelderland van het slot afhalen, want op dit moment zitten we helemaal vast’, zegt Ans Mol, gedeputeerde in Gelderland. ‘Niets doen is geen optie.’¹⁶

De nieuwe natuurplannen in de regels van de nieuwe Omgevingsverordening van Provincie Gelderland liggen vanaf 12 februari 2025 ter inzage, waarna dit jaar nog deze wetgeving van kracht wordt.

De natuurmaatregelen van Provincie Gelderland motiveert Natuurbeheer Tonden tot het stellen van de volgende vragen:

- Is het niet logischer dat Gemeente Brummen pas op de plaats maakt met plan Landgoed Middenbos gezien alle maatregelen die door Provincie Gelderland heeft aangekondigd?
- Is het niet logisch, dat Gemeente Brummen aandringt op een significant minder impactvol plan van de initiatiefnemers? Dit om de impact op de natuur te beperken en toe te komen aan de - vanaf de eerste presentatie van het *Ontwerp* - geuite zorgen voor de natuur?
- Los van logica: Is het juridisch en bestuursrechtelijk handig om zo tegen het voor 2026 aangekondigde beleid van Provincie Gelderland in te gaan, zo niet letterlijk, dan toch in ieder geval in de geest van alle aangekondigde maatregelen? Gemeente Brummen loopt nu het risico een project toe te staan dat misschien over een jaar (of al eerder) alweer onwenselijk is (en wellicht zelfs weer gestopt moet worden) in het licht van het geplande natuurbeleid.

Conclusie

Het nieuwe beleid van de Rijksoverheid en provincie onderschrijven de validiteit van de kern van het bezwaar van Natuurbehoud Tonden tegen plan Landgoed Middenbos. Het is een plan met een aantal goede aspecten voor de natuur, maar er zijn meer aspecten die slecht zijn voor de natuur op deze beoogde locatie in en nabij Natura 2000.

¹⁶ <https://www.bnr.nl/nieuws/duurzaamheid/10592601/gelderland-komt-met-stikstofstroken-rond-kwetsbare-natuur-niets-doen-is-geen-optie>.

6. Vereniging Natuurbehoud Tonden

Natuurbehoud Tonden is als vereniging in de tweede helft 2025 (pijnlijk) geconfronteerd met een gemeente die ook andere belangen wil dienen in dit kwetsbare natuurgebied; de provincie moet laveren tussen de belangen van boeren en de natuur, terwijl de uitkoopregeling toch interessant moet zijn/blijven. Zelfs Natuurmonumenten moet soms een strategische pose aannemen en de natuur op het tweede plan stellen, ten behoeve van een gewenste grondaankoop. Dat maakt dat er een nuchtere organisatie uit het gebied moet opstaan die met alleen een natuurbril conservatief naar grootschalige nieuwe plannen moet kijken. De buurtbewoners zijn niet voor niets in het buurtschap Tonden gaan wonen. Rustig en omringd door de natuur. Het liefst met minder verkeer, minder economische bedrijvigheid, kleinschalige activiteiten in harmonie met de bestaande boeren en haar mooie landschap.

Daarbij voert Vereniging Natuurbehoud Tonden een actieve rol in het initiëren van een gebiedsgerichte ontwikkeling binnen de Landgoederenzone. Specifiek zetten we ons in voor het gebied ten noorden van de Haarsloot en ten zuiden van de Tondense beek. Met het stimuleren van beleid voor 'ruilverkaveling 2.0' en 'gebiedssaldering' beogen we 'het beste plan' te realiseren voor onze prachtige omgeving, onze leden, onze inwoners, onze agrariërs en onze ketenpartners.

Voor meer informatie: zie www.natuurbehoudtonden.nl.

Gerton van Boom
 Vincent Evers
 Ruud Loth
 Erica ter Wee
 Tijn Heerkens
 Martin Elders

Alle bestuursleden wonen in Tonden,
 Vereniging Natuurbehoud Tonden telt momenteel 31 leden.